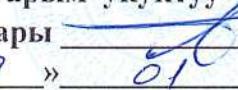
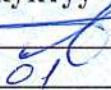

«Бекитемин»
Кыргыз Республикасынын
Президентинин Баткен облусундагы
ыйгарым укуктуу окулунун орун
басары Ж.М.Исаков
« 9 » 2025-ж

**Илим-изилдөө, илимий-техникалык, (же) илимий жана (же) илимий-техникалык
ишимдердиктин натыйжаларын өндүрүшкө киргизүү актысы**

АКТ

1. Өндүрүшкө киргизүүчү автор - Даовлатова Феруза Муктаровна
2. Илим-изилдөө, илимий-техникалык жана (же) илимий жана (же) илимий-техникалык ишимдердиктин атальшы:

Түштүк Кыргызстандын жер-сүү атальштарынын таркалыши жана келип чыгышы.

3. Кыскача аннотация: Түштүк-Батыш Кыргызстандын аймагындагы башка тилдерден кирген жер-сүү атальштарын жана айрым географиялык объектлердин атальштарды илимий изилдөө менен этимологиясын чечмелөө болуп саналат. Изилденген топонимдердин табигый-географиялык өзгөчөлүктөрүн аныктоо. Аймактагы табигый географиялык өзгөчөлүгү бар топонимдердин этимологиялык жана экономикалык социалдык, рекреациялык жактан талдоо.

4. Өндүрүшкө киргизүүнүн эффектиси: изилдөөнүн жыйынтыгында төмөнкүлөр ишке ашырылды:

- Кыргызстандын түштүк-батыш чөлкөмү боюнча топонимикалык атальштарга этимологиялык анализ жүргүзүлдү;
- Атальштар кайсы мезгилден бери аталаپ келгендигине илимий талдоо жүргүзүлдү;
- Топонимикалык атальштардын өзгөрүп кетүү себептери көрсөтүлдү;
- Изилдөөлөрдүн натыйжасында географиялык объектлердин аттары изилденип кайсы тилден киргендиги жазылды;
- Антротопонимдерди же адам аттарын берүү үчүн, атайын жергиликтүү башкаруу органдарынын айыл өкмөтү, шаар башкармалыгы жана мэрияларда комиссия бекитилип атальштарды берүү сунуштары каралды;
- Топонимикалык атальштарды орто, атайын орто жана жогорку окуу жайларында окутууучу география, тарых, адабият кителинине киргизүү сунушталды;
- ГИС-технологияларды колдонуу менен Кыргызстандын түштүк аймагынын жер-сүү атальштарынын территориялык структурасын чагылдырган тематикалык топонимикалык карталар түзүлдү;
- Кыргызстандын түштүгүндө кездешүүчү фарсы-тажик тилдериндеги географиялык терминдердин кыргызча түшүндүрмөсүн изилденди жана топонимикалык сөздүк түзүлдү.

5. Өндүрүшкө киргизген жери жана мезгили: «Кыргыз Республикасынын Баткен облусунун айрым айыл аймактарын жана айылдарын кайра атоо жөнүндө» мааниси түшүнүксүз болгон географиялык атальштарды, башка тилден кирген бир катар жерлердин атын өзгөртүү карапган. Бул мыйзам мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкарруу иштери боюнча мамлекеттик агенттик тарабынан иштелип чыгып, Жогорку Кенеш тарабынан 2022-жылдын 20-октябрьинда кабыл алынган. Бул кабыл алынган «документтин максаты - айыл аймактарына жана айылдарга мурдагы жана азыркы учурда кецири белгилүү болгон, учурда жашоочулар тарабынан колдонулуп келген, мамлекеттик, тарыхый жана улуттук кызыкчылыктарды эске алуу менен, атальштарды кайтарып берүү болуп саналат». Айыл аймактарынын жана айылдардын тургундарынын жыйынынын протоколдук чечими кабыл алынып айылдык кенешке сунушталып, тиешелүү айылдык кенештердин чечимдери, райондук мамлекеттик администрациялардын жана Кыргыз Республикасынын Президенттин Баткен облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн чечимдери менен Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенеши тарабынан бекитилген.

6. Өндүрүшкө киргизүүнүн формасы: Изилдөөнүн натыйжаларында Кыргыз Республикасынын административдик-аймактык бирдиктеринин жергиликтүү бийлик органдары тарабынан бекитилген калктуу конуштардын тизмелерине, тарыхый жана архивдик материалдарга, административдик райондордо жүргүзүлгөн талаа изилдөөлөрүнө жана жергиликтүү инфарматорлор, илимий кызматкерлер менен болгон маектерге негизделди.

Кыргыз Республикасынын Президентинин
Баткен облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн
Социалдык онуктүрүү болумунун башчысы

К.К.Тагаева

Кыргыз Республикасынын Президентинин
Баткен облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн
Эл аралык кызматташтык, инвестициялар
жана туризм болумунун башчысы

А.К.Адылбеков

БатМУнун М.М.Тайиров атындагы
Кызыл-Кыя гуманитардык-педагогикалык
институтуун окуу жана илимий иштер
боюнча директордун оруу басары, б.и.к., доценттин м.а.

А.А. Абдибайитова